

Secretariaat:
Mercuriusplein 3, 2132 HA Hoofddorp
Postbus 242, 2130 AE Hoofddorp

Tel: +31 (0)88 4960 391
secretariaat@rjnet.nl
www.rjnet.nl

Werkplan/activiteitenoverzicht 2023 – 2024

1. Inleiding

De Raad voor de Jaarverslaggeving (hierna: RJ) maakt jaarlijks een werkplan. Dit werkplan 2023-2024, dat gelijk loopt met de (uitgave van de) RJ-bundels zoals deze jaarlijks in september gepubliceerd worden, bevat de planning van de RJ. Dit werkplan geeft een overzicht van de onderwerpen waaraan de RJ, naar verwachting, in de periode van september 2023 t/m juli 2024 zal werken (zie **Bijlage**). Tevens geeft dit RJ-werkplan een onderbouwing aan de RJ-begroting voor komend jaar, zoals deze wordt besproken en vastgesteld door het bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving (hierna: SJ). De begroting- en verantwoordingscyclus van de RJ/SJ is gelijk aan het kalenderjaar.

De RJ bespreekt de voortgang en actualisering van het werkplan periodiek (ieder kwartaal) in een RJ-vergadering. Zoals hierboven geschetst is dit RJ-werkplan gekoppeld aan de jaarlijkse publicatie van de RJ-bundels 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving' (hierna: Richtlijnen) voor middelgrote en grote rechtspersonen (RJ-bundel) en voor micro- en kleine rechtspersonen (RJK-bundel). De kopij voor deze RJ-bundels (jaareditie) wordt afgesloten in juli, zodat deze RJ-bundels door uitgever Wolters Kluwer kunnen worden gepubliceerd in september.

Door de RJ worden gedurende het gehele jaar RJ-Uitingen gepubliceerd. Zo worden alle (voorgestelde) wijzigingen in bestaande of nieuwe RJ-Richtlijnen altijd uitgebracht in een RJ-Uiting. Daarnaast kan door de RJ, uiteraard eveneens na bespreking en besluitvorming daaromtrent in de maandelijkse RJ-vergaderingen, via een RJ-Uiting nadere informatie of duiding worden verstrekt.

De RJ zal de nodige aandacht besteden aan duurzaamheidsverslaggeving. Mede daartoe is een breed samengestelde werkgroep duurzaamheidsverslaggeving ingesteld die nauw betrokken is bij de in de EU (via EFRAG) en internationaal (via ISSB) ontwikkelde standaarden duurzaamheidsverslaggeving.

1.1. Verslaggevingsregelgeving

De RJ brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan de Nederlandse overheid en aan diverse (internationale) regelgevende instanties. De RJ reageert op relevante internationale ontwikkelingen, met name ook bij de IASB (International Accounting Standards Board) en de ISSB (International Sustainability Standards Board). Dit betreft voornamelijk reacties op (wijzigings)voorstellen (Exposure Drafts), discussion papers en/of consultaties van de IASB en de ISSB.

De RJ participeert in de governance- en (overleg)organen van EFRAG. Sinds de oprichting van EFRAG is de RJ nauw betrokken bij de zogeheten 'financial reporting pillar' en sinds enkele jaren eveneens bij de 'sustainability reporting pillar' van EFRAG. Dit laatste heeft een verstrekkende uitbreiding en omslag in de activiteiten en werkzaamheden van EFRAG tot gevolg gehad. De EFRAG-activiteiten binnen de 'financial reporting pillar' betreft het adviseren over en reageren op (voorstellen) aangaande International Financial Reporting Standards (IFRS), die worden ontwikkeld door de IASB, en toepassing evenals goedkeuring van dergelijke IFRS in de EU (vaak genoemd: EU-IFRS).

De EFRAG-werkzaamheden binnen de 'sustainability reporting pillar' zijn echter van een totaal andere orde. Op verzoek van de Europese Commissie ontwikkelt EFRAG sinds 2021 gedetailleerde voorstellen voor de zogeheten ESRS (European Sustainability Reporting Standards). Deze belangrijke ontwikkel- en implementatiewerkzaamheden van EFRAG zijn een rechtsreeks gevolg van de hieronder nader beschreven nieuwe Europese wetgeving, zoals primair opgenomen in de EU richtlijn duurzaamheidsrapportering (EU Corporate Sustainability Reporting Directive/EU CSRD). De RJ is nauw betrokken bij deze EFRAG-werkzaamheden inzake duurzaamheidsverslaggeving.

1.2. Duurzaamheidsverslaggeving

De RJ heeft de afgelopen twee jaar veel aandacht besteed aan de ontwikkelingen in duurzaamheidsverslaggeving en zal dat de komende jaren voortzetten. De ontwikkelingen bij en de (ontwerp-)standaarden van de in 2021, als zusterorganisatie van de IASB, opgerichte ISSB (International Sustainability Standards Board) worden nauwgezet gevolgd. Daarbij wordt in ogeschouw genomen dat toepassing van deze door de ISSB ontwikkelde internationale ('wereldwijde') standaarden duurzaamheidsverslaggeving (IFRS Sustainability Disclosure Standards) voor Nederlandse (beursgenoteerde) ondernemingen niet verplicht zullen worden maar uiteraard wel vrijwillig kunnen worden toegepast. Dit in tegenstelling tot de European Sustainability Reporting Standards (ESRS) die in EU-wetgeving en Nederlandse wetgeving worden verankerd en verplicht zullen moeten worden toegepast.

Eind 2022 is de definitieve EU richtlijn duurzaamheidsrapportering/EU CSRD (2022/2464/EU) gepubliceerd. De bepalingen uit deze EU richtlijn zullen medio juli 2024 moeten zijn geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Hierdoor zullen vele Nederlandse ondernemingen wettelijk verplicht worden om jaarlijks, als onderdeel van het bestuursverslag, een duurzaamheidsrapport op te stellen en openbaar te maken. De inhoud van dit duurzaamheidsrapport moet voldoen aan de wettelijk voorgeschreven EU-standaarden (ESRS). Een eerste set ESRS zal in 2023 worden verankerd in rechtstreeks werkende EU-(gedelegeerde) verordeningen.

De implementatie van de EU CSRD in de Nederlandse wetgeving is aanstaande. De RJ zal de desbetreffende (wijzigings)voorstellen, die in voorbereiding zijn bij het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Justitie en Veiligheid, bespreken en daaromtrent adviseren. Van groot belang is dat het nieuwe duurzaamheidsrapport, dat een onderdeel wordt van het bestuursverslag¹, moet voldoen aan ESRS en dat daarbij een 'limited assurance' beoordelingsverklaring zal moeten worden verstrekt door een onafhankelijke assurance-dienstverlener. Dit zal in Nederland wettelijk verplicht worden voor met name zogeheten grote NV's en BV's en is dus niet beperkt blijven tot beursgenoteerde ondernemingen of andere organisaties van openbaar belang (OOB) in de financiële sector, zoals banken en verzekeraars. De impact van deze nieuwe wetgeving en ESRS zal naar verwachting zeer groot zijn en is een enorme uitdaging.

Mede gelet op het bovenstaande heeft de Europese Commissie aan EFRAG verzocht om nadere guidance over de praktische toepassing van ESRS te ontwikkelen. De RJ is vanuit de directe participatie in en beïnvloeding bij EFRAG hier nauw bij betrokken. De RJ zal de Nederlandse (verslaggevings)praktijk zo goed mogelijk informeren over de wettelijk verplichte toepassing van ESRS. Dit is vanaf 2022 in gang gezet, onder meer door middel van informatieve en praktische webinars die de RJ organiseert samen met de SER.

De RJ zal, ook omdat de ESRS specifieke EU-standaarden zijn die in alle EU-lidstaten verplicht van toepassing zijn ('one-level-playing-field'), géén Nederlandse 'RJ-richtlijnen' inzake duurzaamheidsverslaggeving ontwikkelen. Met de opname van duurzaamheidsrapportages, die moeten voldoen aan ESRS, in het bestuursverslag is er een directe relatie met de RJ-werkzaamheden.

¹ Dit duurzaamheidsverslag - onderdeel van bestuursverslag - wordt via tagging/taxonomie elektronisch gedeponeerd voorzien van een 'limited assurance' beoordelingsverklaring van onafhankelijke auditor/assurance provider.

De RJ zal, mede vanuit de nauwe betrokkenheid bij EFRAG, als Nederlandse 'standard-setter' en vanuit het Nederlands perspectief een coördinerende bijdrage leveren aan totstandkoming en praktische toepassing van ESRS. Tevens zal de RJ de samenhang en connectiviteit tussen de diverse onderdelen van de jaarlijkse externe verslaggeving (jaarverslag), zowel met de jaarrekening als connectiviteit tussen duurzaamheidsrapportage en de overige onderdelen van het bestuursverslag, van Nederlandse ondernemingen monitoren en daarop input leveren of reageren.

1.3 Internationale participatie

Primair om te bewerkstelligen dat de Nederlandse opvattingen over kwalitatief hoogwaardige verslaggeving internationaal bekend zijn, alsmede om belangen van alle Nederlandse partijen ('stakeholders') bij de totstandkoming van internationale verslaggevingsregels te behartigen, participeert de RJ in EFRAG en reageert op alle relevante ontwikkelingen bij IASB en ISSB. De RJ levert commentaar op de relevante Discussion Papers, Exposure Drafts en overige ("due process") documenten van IASB/ISSB (of IFRS Foundation). Daarin brengt de RJ een zekere prioritering aan, waarbij primair op voor de Nederlandse praktijk relevante ontwikkelingen wordt gereageerd.

Zoals hierboven geschetst hebben de ontwikkelingen ten aanzien van EU-wetgeving veelal direct impact op de jaarverslaggeving van (desbetreffende) Nederlandse ondernemingen. Mede daarom levert de RJ een jaarlijkse financiële bijdrage aan EFRAG en participeert in EFRAG-organen. De huidige RJ-voorzitter is lid van de EFRAG Financial Reporting Board en de co-voorzitter van de RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving is lid van de EFRAG Sustainability Reporting Board. Tevens is RJ, daarbij vertegenwoordigd door de voormalige RJ-voorzitter, lid van de overkoepelende EFRAG-Administrative Board. Daarnaast participeert de RJ/SJ in de General Assembly van EFRAG.

Binnen EFRAG neemt de RJ ook deel aan het zogeheten Consultative Forum of Standard Setters (EFRAG-CFSS). Daarnaast kunnen diverse RJ-betrokkenen, waaronder raadsleden, waarnemers, stafleden, werkgroepleden en/of secretariaatsmedewerkers, actief zijn in werkgroepen (of Technical Expert Group, Advisory Forum) van EFRAG. Daarnaast zijn er diverse rechtstreekse contacten met andere 'standard-setters' in EU-lidstaten. Ook zijn er contacten met de 'mondiale' standard setters IASB/ISSB. De RJ-voorzitter neemt deel aan bijeenkomsten van World Standard Setters (WSS) meeting van de IASB en van de International Federation of Accounting Standard Setters (IFASS).

2. RJ-staf

De inhoud van RJ-richtlijnen wordt permanent gemonitord en geactualiseerd indien en voor zover daar aanleiding voor is. Dit bijvoorbeeld vanwege nadere wetgeving, nationale- en internationale ontwikkelingen of naar aanleiding van ontvangen commentaren op (ontwerp-)RJ-richtlijnen. De algemene doelstelling is om nieuwe en/of wijzigingen in (ontwerp-)RJ-richtlijnen zo helder mogelijk te formuleren en eerst uit te brengen in de vorm van een RJ-Uiting. Hierbij wordt aan de RJ belangrijke ondersteuning geleverd door de leden van de RJ-staf.

3. RJ-werkgroepen

Er zijn door de RJ diverse werkgroepen ingesteld voor specifieke onderwerpen, zoals onder meer voor financiële instrumenten, pensioenen of leasing. Tevens worden voor een aantal specifieke sectoren en bedrijfstakken door de RJ aparte hoofdstukken in de RJ-bundel ontwikkeld die een aanvulling zijn op de algemene verslaggevingsregels. Vanwege de specifieke omstandigheden in dergelijke sectoren, met vaak bijzondere wetgeving naast of in aanvulling op de algemene regels (uit Titel 9 Boek 2 BW), zijn deze hoofdstukken in de RJ-bundel op sommige punten meer gedetailleerd of afwijkend van andere hoofdstukken. Bij de ontwikkeling en aanpassing van deze sectorspecifieke hoofdstukken wordt de RJ ondersteunt door RJ-werkgroepen waarin deskundigen uit de sector zitting hebben, met ondersteuning van leden van de RJ-Staf en soms van RJ-leden. Veelal wordt in dit kader nauw overleg gepleegd met betrokken ministeries of (toezichhoudende) instanties. De planning van deze RJ-werkgroepen is uiteraard afhankelijk van de ontwikkelingen in de desbetreffende sector.²

Wel moet worden benadrukt dat het afgelopen jaar en het komende jaar zeer intensieve werkzaamheden zijn en zullen worden verricht door de RJ-werkgroep duurzaamheidsverslaggeving. Sinds eind 2021 is door deze zeer breed samengestelde werkgroep, waarin deskundigen zitting hebben met diverse achtergrond, kennis en/of ervaring met ESG-rapportages (Environmental, Social and Governance), bijzonder veel werk verricht om uitgebreid en adequaat te reageren op de alle voorstellen (exposure drafts) van EFRAG (ESRS) en ISSB. Deze werkgroep heeft een bijzonder belangrijke rol.

Voor de volledigheid wordt hier vermeld dat een RJ-werkgroep NT, sinds 2016, op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (hierna: EZK) werkzaamheden verricht ter beoordeling van de zogeheten Nederlandse taxonomie (NT) die verplicht is bij de elektronische deponering van jaarverslagen bij het handelsregister (KvK). De afspraken hierover zijn vastgelegd in een convenant tussen de RJ en EZK. De werkzaamheden van de NT-werkgroep(leden) worden verricht op specifiek verzoek van en gesubsidieerd door EZK. De NT-werkgroep rapporteert haar bevindingen aan de RJ en verstrekt deze tevens rechtstreeks aan EZK.

4. Schematische Planning 2023-2024

Een overzicht van de voornaamste projecten die uit de hiervoor genoemde werkzaamheden voortvloeien is opgenomen in de **Bijlage**. De tijdsplanning is voor een deel mede afhankelijk van de momenten waarop verzoeken voor commentaar door (overheids)instanties, IASB/ISSB en/of EFRAG worden gepubliceerd en kan derhalve veranderen.

3. Communicatie

De RJ hecht veel belang aan een goede communicatie en overleg met belanghebbenden en belangstellenden over ontwikkelingen op het gebied van jaarverslaggeving en aan een goede toegankelijkheid van de RJ-Uitingen en de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. De RJ-website is hierbij een belangrijk communicatiemiddel. In het kader van communicatie zijn de volgende activiteiten van belang:

² Zo zal bijvoorbeeld de nieuwe pensioenwetgeving consequenties hebben voor diverse hoofdstukken in de RJ-bundel en RJK-bundel, bij de coördinatie van dit onderwerp zijn diverse RJ-werkgroepen en (leden van) de RJ-staf betrokken.

Bijeenkomsten	De RJ organiseert, afhankelijk van relevante nationale en internationale ontwikkelingen, openbare discussiebijeenkomsten (outreaches) of webinars over actuele onderwerpen. Dit kunnen onder meer zijn: ontwikkelingen in Nederlandse wetgeving, ontwikkelingen (bij EFRAG/EU) inzake duurzaamheidsverslaggeving, ontwikkelingen binnen IFRS en/of aanpassingen in de RJ-bundel. Bijeenkomsten kunnen worden georganiseerd door de RJ en/of in samenwerking met ander betrokken partijen
Publicatie RJ-bundel en RJ-Uitingen	Jaarlijks wordt in september de gedrukte jaareditie van de RJ-bundel en Rjk-bundel gepubliceerd. RJ-Uitingen worden gedurende het jaar uitgebracht en op de RJ-website gepubliceerd.
Digitale publicatie RJ-bundel	Naast bovengenoemde publicatie van de RJ-bundels in boekvorm worden, door uitgever Wolters Kluwer, de RJ-bundels ook in digitale vorm uitgegeven. Daarnaast is er een RJ-app.
Website	Op de RJ-website worden onder andere alle RJ-Uitingen, nieuwsberichten en nadere informatie over de RJ-organisatie opgenomen.
Social media	RJ-Uitingen en belangrijke nieuwsberichten worden na plaatsing op de RJ-website ook op social media (LinkedIn-pagina) gedeeld.
Publiciteit / Media	Naast publicatie op de RJ-website hecht de RJ belang aan publiciteit via andere media. Afhankelijk van ontwikkelingen kan de RJ media actief benaderen, bijvoorbeeld rondom de jaarlijkse publicatie van de RJ-bundels, RJ-Uitingen of openbare bijeenkomsten.
Nieuwsbrief	De RJ heeft een nieuwsbrief (email), waarmee geïnteresseerden op de hoogte worden gebracht van nieuwsberichten en andere wetenswaardigheden inzake RJ-werkzaamheden. De RJ-nieuwsbrief wordt verstuurd bij publicatie van een RJ-Uiting of ander nieuws.

Door en onder verantwoordelijkheid van Wolters Kluwer wordt er sinds enkele jaren tevens een Engelstalige versie (Engelse vertaling) van de RJ-bundel uitgebracht. Dit betreft géén officiële uitgave van de (Nederlandstalige) RJ-bundel, maar een Engelse vertaling die digitaal beschikbaar is (geen gedrukte versie) bij uitgever Wolters Kluwer.

4. Contacten

In aanvulling op de hiervoor reeds beschreven contacten nodigt de RJ soms gasten uit voor een gedachtewisseling in een RJ-vergadering. Tevens worden bij de maandelijkse RJ-vergaderingen waarnemers uitgenodigd van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, het Ministerie van Financiën, de AFM (Autoriteit Financiële Markten), VNO-NCW/MKB-Nederland, de NBA (Nederlandse beroepsorganisatie van accountants) en gebruikers (CFA Society VBA).

Daarnaast wordt met de AFM periodiek overleg gevoerd over ontwikkelingen in jaarverslaggeving en/of (EU) regelgeving dan wel andere zaken of gemeenschappelijke belangen.